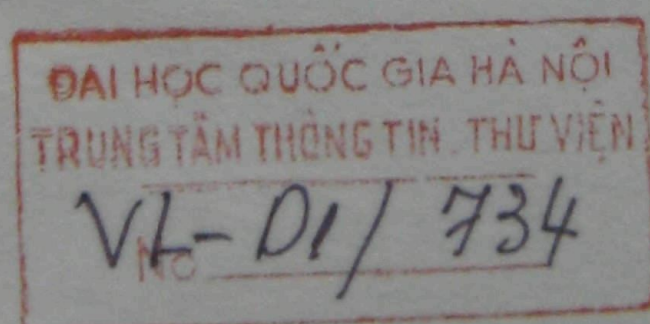

PGS.TS NGUYỄN VĂN TUẦN - PGS. TS ĐOÀN QUYẾT TRUNG
TS. BÙI VĂN ĐỨC

DỰ BÁO THỦY VĂN

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI - 2001

MỤC LỤC

	trang
INTRODUCTION	5
LỜI NÓI ĐẦU	7
Chương 1: KHÁI QUÁT CHUNG VỀ DỰ BÁO THỦY VĂN	9
1.1 Dự báo thủy văn - Một phần của thủy văn học	9
1.2 Sơ lược lịch sử phát triển của dự báo thủy văn	10
1.3 Vai trò của dự báo thủy văn trong khai thác và quản lí nguồn nước	18
1.4 Dự báo thủy văn phục vụ chống thiên tai lũ lụt	20
1.5 Phân loại dự báo thủy văn	20
1.6 Một vài khái niệm quan trọng	21
1.7 Đánh giá độ chính xác và độ đảm bảo của dự báo thủy văn	22
1.8 Đánh giá phương án dự báo	23
Chương 2: HỆ PHƯƠNG TRÌNH DÒNG KHÔNG ỔN ĐỊNH SAINT VENANT	27
2.1 Các dạng chuyển động của chất lỏng trong kênh hở	27
2.2 Phương trình vi phân cơ bản của dòng không ổn định thay đổi chậm	28
2.3 Xấp xỉ của sai phân (Sai phân hóa)	32
2.4 Sơ lược về hội tụ và sự ổn định của nghiệm	54
2.5 Sơ đồ sai phân hiện tính toán cho kênh hở	56
Chương 3: DỰ BÁO CHUYỂN ĐỘNG SÓNG LŨ VÀ PHƯƠNG PHÁP MỰC NƯỚC TƯƠNG ỨNG	68
3.1 Khái niệm về phương pháp mực nước tương ứng	68
3.2 Lí thuyết chuyển động sóng lũ và phương pháp mực nước tương ứng	68
3.3 Xác định thời gian chảy truyền	70
3.4 Dự báo mực nước trên sông không hoặc ít sông nhánh	72
3.5 Dự báo mực nước trên sông có sông nhánh	74
Chương 4: DỰ BÁO LƯU LƯỢNG GẦN ĐÚNG BẰNG CHUYỂN ĐỘNG SÓNG LŨ	78
4.1 Phương pháp dòng không ổn định của Kalinin - Miliukop	78
4.2 Phương pháp biến dạng lũ - Phương pháp Muskingum	83
4.3 Phương pháp diễn toán lũ - Mô hình SSARR	85

Chương 5: DỰ BÁO MƯA DÒNG CHẢY TRÊN HỆ THỐNG SÔNG	89
5.1 Công thức căn nguyên dòng chảy	89
5.2 Những yếu tố hình thành dòng chảy	91
5.3 Các phương pháp dự báo dòng chảy từ mưa	93
Chương 6: DỰ BÁO DÒNG CHẢY PHỤC VỤ HỒ CHỨA CÔNG TRÌNH THỦY ĐIỆN	101
6.1 Hình ảnh chung của công trình thủy điện và tài liệu khí tượng thủy văn có liên quan	101
6.2 Những yêu cầu của hồ chứa, nhà máy thủy điện đối với dự báo thủy văn	103
6.3 Cơ sở và phương pháp dự báo thủy văn cho hồ chứa	109
Chương 7: DỰ BÁO TRUNG VÀ DÀI HẠN	121
7.1 Khái niệm chung về dự báo trung và dài hạn	121
7.2 Phương pháp dự báo trung và dài hạn	121
7.3 Các phương pháp dự báo truyền thống	126
7.4 Một số phương pháp thống kê trong dự báo khí tượng thủy văn	130
7.5 Công nghệ dự báo	146
Chương 8: ỨNG DỤNG VIỄN THÁM DỰ BÁO LŨ	153
8.1 Giới thiệu chung và cấu trúc mô hình dự báo lũ bằng viễn thám	153
8.2 Hệ thống máy đo mưa truyền thống quan trắc dòng chảy	153
8.3 Vai trò của viễn thám trong hệ thống dự báo lũ	156
8.4 Những nguyên lý chung của viễn thám	156
8.5 Sử dụng vệ tinh radar để dự báo lũ	159
8.6 Hệ thống truyền phát tín hiệu từ xa dùng cho dự báo dòng chảy	165
8.7 Khí tượng và dự báo hình thế Synopt	170
Chương 9: DỰ BÁO MỨC NƯỚC NGẦM VÀ DÒNG CHẢY NGẦM	174
9.1 Cơ sở chung của dự báo	174
9.2 Dự báo bằng phương pháp cân bằng nước	179
9.3 Dự báo bằng phương pháp động lực học nước ngầm	180
9.4 Các phương pháp dự báo thống kê	185
PHỤ LỤC: Tài liệu mực nước lưu lượng sông Lô 1996 phục vụ cho bài tập	187
TÀI LIỆU THAM KHẢO	209
PREPARE	210